

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Talio, Sev Metiens Et Remetiens Mensvra

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1650

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52346)

PRÆFATIO.

Iudiciorum Dei iustitia clarissimè elucet etiam in retributione, & vel præmij, vel supplicij paritate. Quam & in re, & in imagine frequenter intuemur.

*Puerorum ludus est, ut trabi transversam trabem asseremus imponant, equato pondere ita libratum, ut neque hinc, neque illinc pregrauetur. Insident deinde in extremo utrimque luxuri, atque alternis vicibus jam hac, jam illa parte emergunt, & in altum leuantur; ita ut vicissim quoque premantur, & ad terram usque descendant. Ad hunc modum, dum se se mutuo jactant, & qui alterum ascensurus pressit, & qui descensurus alterum in altum extulit, paria faciunt, & paria patiuntur. Ludus iste imago est diuina non solum sapientia, sed etiam equitatis & iustitia, quæ de se ipsa loquitur: Cum eo ^{Prou. 8.}
(Mundi Creatore) eram cuncta com-^{30.}
ponens;*

)(s

ponens;

PRÆFATIO.

ponens: & delectabar per singulos²
 dies, ludens corā eo omni tempore;
 ludens in orbe terrarum. *Quid enim
 memorato puerorum ludo similis est, de-
 pressos efferentium, & elatos deprimentium,*
 Matth. 23. *quàm illud, quod Seruator effatus est; Qui*
 12. *se exaltauerit, humiliabitur, & qui se
 humiliauerit exaltabitur? Nominatim*
 Matth. 11. *autem: Et tu Capharnaum, numquid*
 23. *vsq; in cælum exaltaberis? vsque in
 infernum descendes. Nimirum super-
 bia, qua vsq; ad Dei contemptum ascendit,
 & deprimere vult ipsam diuinitatem,
 merito digna iudicatur, qua sit vicissim
 deicienda. Quo pacto Lucifer summa
 affectans, ad ima est precipitatus; solio
 suo excussus, qui ambiuit alienum.*

*Hanc talionem etiam Ethnici agno-
 uerunt, apud quos non nemo interroga-
 tus, quid Iuppiter in celo rerum arbitaret?
 respondit: ALIOS ATTOLLIT, ALIOS
 DEPRIMIT, nulla utique iniuria; & saepe
 non alia de causa, quàm ut par pari red-
 dat. Quo iudicio sapientissimi quiq; alios
 &*

PRÆFATIO.

Et deterruerunt à maleficijs, Et ad beneficiendum impulerunt. Apud Comicum fictus Tyndarus Hegioni sic loquitur.

Tam ego fui antè liber, quàm gnatus tuus.

Plaut. in
Capit. 2.

Tam mihi, quàm illi libertatem hostilis eripuit manus,

Act. 2.
scen. 2.

Tam ille apud nos seruit, quàm ego nunc hîc apud te seruo.

Est profectò Deus, qui, quæ nos gerimus, auditque, & videt.

Is, vti me hîc habueris, proinde illum illic curauerit.

Bene merenti bene profuerit, malè merenti par erit.

Quod plerumq; viuis à Deo euenire, compluribus exemplis docebim', hoc tractatu.

Quin & mortuis contingere, sacra Machabaorum historia ostendit in Iasone, qui

2. Mach.
5. 10.

insepultos multos abiecerat, ipse igitur, & illamētatus, & insepultus abijcitur, sepultura neq; peregrina vltus, neque patrio sepulchro participans.

Quia autem apud multos, mores leges

ges

PRÆFATIO.

ges perduxerunt jam in potestatem suam, ipsi mores pro legibus habentur. Unde alios jubere facere videmur, quæ ipsi à nobis facienda judicamus. Igitur & alij vicissim cupiunt nos pati, quæ ipsi à nobis patiuntur. Ac, teste Ausonio, Pittaci est dictum:

Lactant.
lib. 4. diu.
instit.

Pareto legi, quisquis legem sanxeris.
Et Lactantius, Quicumque, ait, dat præcepta hominibus, ad vitam moresq; fingit: aliorum siquidem bona sunt, quæ præcepit: at ipsi eodē modo viuendum est, quo docet esse viuendum: ne, si aliter ille vixerit, præceptis suis fidē detrahat, leuioremq; doctrinam suam faciat, si re ipsa resoluat, quod verbis nitatur astringere. Cū igitur quis non faciat, quæ præcepit, quæ insolentia est, vt homini libero imponere velit leges, quibus ipse non pareat? Homines enim malunt exempla, quàm verba. Quia loqui facile est, præstare difficile. Si igitur eadem exemplo docenda sunt, quæ docemus

PRÆFATIO.

cemus verbo, quis non videt talionem? de qua Christus ait: Omnia, quæcumque Matth 7.
12.
vultis vt faciant vobis homines, & vos facite illis. Hæc est enim lex & Prophetæ. *E diuerso autē, quæ non vultis vt faciant vobis homines, nec vos facite illis. Non graue est docere, non difficile mandare, non arduum leges condere; sed opere facere, quod docetur sermone; & exequi mandata, ac parere legibus, hoc opus, hic labor est. Et tamen æquum est. Hinc Seruator ait: Qui soluerit vnū de* Matth 5.
19.
mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno cælorū: qui autem fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum. *Nimirum ob seruatam sermonis & operis talionem.*

Tales doctores ac Legislatores fuere etiã ex Ethnicis multi, immò & Reges. De Alcamene Telecri filio scribit Plutarchus, eum interrogatū, cur munera à Messenijs oblata recusasset? respondisse: Quoniam si recepissem, cum legibus pacem habere

PRÆFATIO.

bere non poteram. Hoc responso relato, subiungit Plutarchus: O mentem rege dignā, quæ magno obuióq; lucro legum authoritatem anteposuit! Et ubi sunt interim, qui clamant: Quod Principi placuit, legis vigorē habet? Et, Principem dare quidem leges, at non teneri legibus? Putarunt autem multi, eum teneri. Hinc in filijs, immò in seipsis, quod in alios statuerunt, seruari voluerunt. Tennes Tenediorum rex, ex maris periculo seruatus, in quod ob falsam adulterij suspicionem proiectus erat à patre, legē tulit, ut quisquis adulterū deprehendisset, eum securi trucidaret. Deprehenso verò filio ipsius, rogatus rex, quid faciendū esset? respondit, Lege vteretur. Ob hanc causam in altera parte numismatum suorum securim insculpsit, in altera viri atq; mulieris faciem ex vno collo dependentem. Quam pauci nunc tales parentes inuenirentur? Enimverò inuenti sunt olim, qui legibus ut satisfacerent, neque filijs, neq; sibi ipsis pepercunt. Nihil
illis

PRÆFATIO.

illis justitia exemplis fortius. Zaleucus
 vrbe Locrensiū à se saluberrimis atq;
 vtilissimis legibus munita, ait *Valerius*,
 cū filius eius adulterij crimine dā-
 natus, secundū jus ab ipso custodi-
 tum, vtroq; oculo carere deberet, ac
 tota ciuitas in honorem patris, poenæ
 necessitatem adolescentulo remitte-
 ret, aliquamdiu repugnauit: Ad vlti-
 mum precibus populi euictus, suo
 prius, deinde filij oculo eruto, vsum
 videndi vtrique reliquit. Ita debitum
 supplicij modum legi reddidit, æqui-
 tatis admirabili temperamento, se in-
 ter misericordem patrem, & justum
 legislatorem partitus. Sed aliquanto
 Charundæ Thurij præfractior atque
 abscissior justitia. Ad vim & cruorem
 vsque seditiosas conciones ciuium
 pacauerat; lege cauendo, vt si quis
 eas cum ferro intrasset, continuo in-
 terficeretur. Interiecto deinde tem-
 pore, ex longinquo rure gladio cin-
 ctus domum repetens, subito indicta
 con-

Valerius
 Max. l. 6.
 c. 5. n. 3.
 & 4.

PRÆFATIO.

concione, sicut erat, in eam processit; ab eoq; qui proximè constiterat, solutæ à se legis suæ monitus; Idem ego illam, inquit, sanciam, ac protinus ferro, quod habebat, districto incubuit. Cumque liceret culpam vel dissimulare, vel errore defendere; pœnam tamen repræsentare maluit, ne qua fraus justitiæ fieret. *Simile quiddam de Diocle memorat Diodorus. Et quamvis meritò præfractior hæc atque abscisior vocetur justitia, immò insania se se ipsos occidentium; ostendit tamen vel imprudentium error, quàm non debeamus à nostris legibus recedere; & quia facta, seu mores etiam sunt, quodammodo leges, idem, quod alijs facimus, ab alijs expectare. Divina igitur sapientia passim nos hanc docet equitatem. Quam qui discit, neq; agrè fert, si mala pro malis recipiat; neque bene alijs facere omittit, ut bona vicissim, saltem à Deo reportet. Sic pro freno pariter, & stimulo est, Legem Talionis meminisse.*

Diodor.
lib. 13.

TALIO